

Sygnatura akt VIII C 1579/17

WYROK

W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 8 lutego 2019 roku

Sąd Rejonowy dla Łodzi - Widzewa w Łodzi VIII Wydział Cywilny w składzie:

Przewodniczący S.S.R. Bartek Męcina

Protokolant st. sekr. sąd. Ewa Ławniczak

po rozpoznaniu w dniu 25 stycznia 2019 roku w Łodzi

na rozprawie

sprawy z powództwa (...) Spółki Akcyjnej z siedzibą w B.

przeciwko Z. K.

o zapłatę

1. zasądza od pozwanej na rzecz powoda kwotę 1.527,29 zł (jeden tysiąc pięćset dwadzieścia siedem złotych dwadzieścia dziewięć groszy) z ustawowymi odsetkami za opóźnienie od dnia 27 grudnia 2016 roku do dnia zapłaty;
2. oddala powództwo w pozostałym zakresie;
3. zasądza od pozwanej na rzecz powoda kwotę 392,68 zł (trzysta dziewięćdziesiąt dwa złote sześćdziesiąt osiem groszy) tytułem zwrotu kosztów procesu.

Sygn. akt VIII C 1579/17

UZASADNIENIE

W dniu 27 grudnia 2016 roku (...) S.A. w B. wytoczyła przeciwko Z. K. w elektronicznym postępowaniu upominawczym powództwo o zapłatę kwoty 2.244,10 zł wraz z ustawowymi odsetkami za opóźnienie od dnia wniesienia pozwu do dnia zapłaty, a także wniósł o zasądzenie zwrotu kosztów procesu. W uzasadnieniu powód podniósł, że w dniu 13 czerwca 2013 r. zawarł z pozwaną umowę o pożyczkę gotówkową nr (...), na podstawie której pozwana zobowiązała się do zwrotu łącznej kwoty 2.627 zł w 11 tygodniowych ratach począwszy od 20 czerwca 2013 r. Z powyższego zobowiązania Z. K. wywiązała się tylko w części, spłacając kwotę 596,32 zł. W dniu 20 lutego 2015 r. strony zawarły aneks do umowy o pożyczkę gotówkową, na podstawie której pozwana zobowiązała się do zapłaty kwoty 2.030,68 zł. Na dochodzoną pozewem należność składają się 2.030,68 zł z tytułu niespłaconego kapitału pożyczki oraz 213,42 zł z tytułu skapitalizowanych odsetek naliczonych do dnia 22 grudnia 2016 r.

(pozew k. 3- 5)

Postanowieniem z dnia 29 marca 2017 roku Sąd Rejonowy Lublin- Zachód w Lublinie przekazał sprawę do Sądu Rejonowego dla Łodzi- Widzewa w Łodzi z uwagi na brak podstaw do wydania nakazu zapłaty.

(postanowienie k. 5 v.)

W dniu 20 czerwca 2017 roku referendarz sądowy w Sądzie Rejonowym dla Łodzi- Widzewa w Łodzi wydał nakaz zapłaty, którym nakazał, aby pozwana zapłaciła na rzecz powoda dochodzoną pozwem kwotę wraz z ustawowymi odsetkami oraz koszty procesu.

(nakaz zapłaty k. 31)

Od powyższego orzeczenia Z. K., reprezentowana przez pełnomocnika będącego adwokatem, złożyła sprzeciw, którym zaskarżyła nakaz zapłaty w całości i wniosła o oddalenie powództwa. W uzasadnieniu pozwana podniosła, że strona powodowa nie przedstawiła wyliczenia wysokości dochodzonej pozwem kwoty. Z kolei zastrzeżone w umowie opłaty, przygotowawcza, dodatkowa opłata przygotowawcza i z tytułu obsługi pożyczki w domu, w ocenie pozwanej stanowią próbę obejścia przepisów o odsetkach maksymalnych, a także stanowią niedozwolone postanowienia umowne. Z. K. zakwestionowała również dwukrotne obciążenie opłatą za podpisanie aneksu w wysokości 50 zł, jako próbę obejścia przepisów zakazujących zastrzeżenia kary umownej od zobowiązań pieniężnych. Na koniec pozwana wskazała brak udowodnienia wypowiedzenia umowy pożyczki, a w konsekwencji podniosła zarzut przedwczesności powództwa.

(sprzeciw k. 34- 36)

W piśmie stanowiącym odpowiedź na sprzeciw od nakazu zapłaty, powód podtrzymał dotychczasowe stanowisko oraz wyjaśnił, że na dochodzoną kwotę należności głównej składa się 1.318,78 zł tytułem kapitału, 82 zł tytułem odsetek i 629,90 zł tytułem opłaty za obsługę pożyczki w domu. Ponadto strona powodowa wskazała, że każdorazowa wpłata pozwanej była zaliczana na raty składające się z 3 elementów, a mianowicie kapitału, odsetek i opłaty za obsługę pożyczki w domu. Wpłaty pozwanej w łącznej wysokości 596,32 zł pokryły kwotę 358,42 zł tytułem kapitału, w tym w całości kwotę 277,20 zł tytułem dwóch opłat przygotowawczych.

(pismo procesowe k. 45- 48)

Do zamknięcia rozprawy stanowisko stron nie uległo już zmianie.

(pisma procesowe k. 55- 56 i k. 82, protokół rozprawy k. 89)

Sąd Rejonowy ustalił następujący stan faktyczny:

W dniu 13 czerwca 2013 r. Z. K. zawarła z (...) S.A. w B. umowę o pożyczkę gotówkową nr (...), na podstawie której pozwanej wypłacono kwotę 1.400 zł. Pozwana zobowiązała się do zapłaty kwoty 140 zł tytułem opłaty przygotowawczej, 137,20 zł tytułem dodatkowej opłaty przygotowawczej i kwoty 789,33 zł tytułem opłaty za obsługę pożyczki w domu. Całkowita kwota do zapłaty wyniosła 2.627 zł. Pozwana zobowiązała się do zwrotu łącznej kwoty 2.627 zł w 50 tygodniowych ratach począwszy od czerwca 2013 r. Zgodnie z pkt 35 umowy w przypadku opóźnienia pożyczkobiorcy w spłacie raty pożyczki lub w spłacie pozostałego do spłaty zobowiązania wynikającego z umowy, pożyczkodawca był uprawniony do naliczenia i dochodzenia od pożyczkobiorcy odsetek maksymalnych za każdy dzień opóźnienia w spłacie zobowiązania, które w stosunku rocznym wynoszą czterokrotność wysokości stopy kredytu lombardowego NBP.

(umowa o pożyczkę gotówkową k. 18- 21)

W dniu 9 stycznia 2014 r. (...) S.A. w B. zawarły aneks do umowy o pożyczkę gotówkową nr (...), na podstawie którego pozwana uznała swoje zadłużenie w kwocie 2.277 zł i zobowiązała się do spłaty zadłużenia w tygodniowych ratach po 30 zł począwszy od 17 stycznia 2014 r.

(aneks do umowy o pożyczkę gotówkową k. 22)

W dniu 20 lutego 2015 r. (...) S.A. w B. zawarły aneks do umowy o pożyczkę gotówkową nr (...), na podstawie którego pozwana uznała swoje zadłużenie w kwocie 1.980 zł i zobowiązała się do spłaty zadłużenia w tygodniowych ratach po 25 zł począwszy od 27 lutego 2015 r.

(aneks do umowy o pożyczkę gotówkową k. 23)

Powyższy stan faktyczny Sąd ustalił bądź jako bezsporny, bądź na podstawie znajdujących się w aktach sprawy dowodów z dokumentów, których prawidłowość i rzetelność sporządzenia nie budziła wątpliwości, nie była również kwestionowana przez strony.

Sąd Rejonowy zważył, co następuje:

Powództwo było zasadne w znacznej części.

W przedmiotowej sprawie (...) S.A. w B. wniosła o zasądzenie od Z. K. kwoty 2.244,10 zł wraz z ustawowymi odsetkami za opóźnienie od dnia wniesienia pozwu do dnia zapłaty, tytułem zobowiązania wynikającego z zawartej w dniu 13 czerwca 2013 r. umowy pożyczki gotówkowej nr (...). Pozwana wnosząc o oddalenie powództwa zakwestionowała powództwo zarówno co do zasady, jak i wysokości oraz wskazała, że zastrzeżone w umowie opłaty, przygotowawcza, dodatkowa opłata przygotowawcza i z tytułu obsługi pożyczki w domu, są próbą obejścia przepisów o odsetkach maksymalnych, a także stanowią niedozwolone postanowienia umowne. Ponadto pozwana podniosła zarzut braku wymagalności dochodzonego roszczenia.

Zaczynając od ostatniego zarzutu, czyli przedwczesności powództwa, należy stwierdzić, że został podniesiony przez pozwaną nietrafnie, choćby już z tego powodu, że w umowie o pożyczkę gotówkową z dnia 13 czerwca 2013 r. Z. K. zobowiązała się do zwrotu łącznej kwoty 2.627 zł w 50 tygodniowych ratach począwszy od czerwca 2013 r.

Natomiast częściowo zasadny okazał się podniesiony zarzut dotyczący uznania postanowień umowy łączącej strony, przewidujących możliwość naliczenia opłaty za obsługę pożyczki w domu, jako niedozwolonych postanowień umownych. Wątpliwości nie budziło, że (...) S.A. w B. jest przedsiębiorcą zajmującym się prowadzeniem działalności gospodarczej m.in. w zakresie udzielania pożyczek gotówkowych, a strona pozwana, jako osoba fizyczna jest konsumentem. Dlatego też należało ustalić, czy postanowienia umowy z dnia 13 czerwca 2013 roku były dla jej stron wiążące. Sąd bowiem może, a nawet powinien dokonywać oceny postanowień zawartych umów, a także postanowień samych wzorców umów, co do ich zgodności z prawem. Ocena ta może zostać dokonana również in concreto w toczącym się między przedsiębiorcą, a konsumentem sporze, którego przedmiotem są skutki prawne określone postanowieniami umowy. Umowy konsumenckie podlegają bowiem ocenie w świetle klauzuli generalnej z [art. 385¹ §1 k.c.](#) z wyłączeniem jedynie jednoznacznie sformułowanych postanowień określających główne świadczenia stron oraz tych postanowień, na których treść konsument miał rzeczywisty wpływ, co musi zostać wykazane przez proferenta (por. m.in. wyrok SA w Warszawie z dnia 15 czerwca 2007 roku, VI Ca 228/07, LEX).

Strona powodowa w pozwie domagała się zasądzenia od pozwanej kwoty 2.244,10 zł z tytułu umowy pożyczki gotówkowej z dnia 13 czerwca 2013 roku. Godzi się przypomnieć, że na dochodzoną pozwem kwotę 2.244,10 zł składało się 2.030,68 zł tytułem należności głównej i 213,42 zł tytułem odsetek. Z kolei jak wskazał powód w piśmie z dnia 29 sierpnia 2017 r. na kwotę 2.030,68 zł składa się 1.318,78 zł tytułem kapitału, 82 zł tytułem odsetek i 629,90 zł tytułem opłaty za obsługę pożyczki w domu.

Wątpliwości Sądu na gruncie umowy stron budzi możliwość obciążenia pozwanej opłatą za obsługę pożyczki w domu, w zastrzeżonej w umowie wysokości 789,33 zł., przy kwocie pożyczki 1.400 zł. Należność ta wynosiła zatem nieco ponad 56 % kwoty udzielonej pożyczki. Zdaniem Sądu postanowienia przedmiotowej umowy, w której zastrzeżono opłatę za obsługę pożyczki w domu w powyższej wysokości, stanowią niedozwolone klauzule umowne w rozumieniu art. 385¹ § 1 k.c. W myśl tego przepisu, postanowienia umowy zawartej z konsumentem niezgodnione indywidualnie nie wiążą go, jeżeli kształtują jego prawa i obowiązki w sposób sprzeczny z dobrymi obyczajami, rażąco naruszając jego interesy (niedozwolone postanowienia umowne). Okoliczności niniejszej sprawy wskazują, że pozwana, jako konsument, nie miała rzeczywistego wpływu na treść postanowień umownych w odniesieniu do omawianej opłaty. Postanowienia, o których mowa, nie były z pozwaną, jako konsumentem, indywidualnie uzgadniane, powód posługiwał się wzorcem umowy w omawianym zakresie, a niewątpliwie kształtują one obowiązki

pozwanej w sposób sprzeczny z dobrymi obyczajami, rażąco naruszając interesy konsumenta. Należy zatem uznać, że postanowienia te nie wiążą pozwanej, gdyż w tym zakresie spełnione są przesłanki z art. 385¹ § 1 k.c. Wyjaśnienia w tym miejscu wymaga, że wprawdzie sporna opłata została ustalona umową stron, to jednakże pamiętać należy, że swoboda umów nie pozostaje całkowicie dowolna i podlega pewnym ograniczeniom. I tak, w myśl art. 353¹ k.c. treść lub cel stosunku prawnego ułożonego przez strony nie może sprzeciwiać się właściwości (naturze) stosunku, ustawie ani zasadom współżycia społecznego. Tymczasem zapisy umowy odnoszące się do kosztów opłaty za obsługę pożyczki w domu są sprzeczne z zasadami współżycia społecznego i kształtują obowiązki drugiej strony umowy (pożyczkobiorcy – pozwanej) w sposób sprzeczny z dobrymi obyczajami, albowiem określona przez powoda opłata, nie ma uzasadnienia w zastrzeżonej w umowie wysokości. W tym miejscu wypada przypomnieć, że w judykaturze uznaje się, że pod pojęciem działania wbrew dobrym obyczajom - przy kształtowaniu treści stosunku zobowiązaniowego - kryje się wprowadzanie do umowy klauzul, które godzą w równowagę kontraktową stron takiego stosunku, natomiast przez rażące naruszenie interesów konsumenta rozumie się nieusprawiedliwioną dysproporcję - na niekorzyść konsumenta - praw i obowiązków stron, wynikających z umowy (por. wyroki Sądu Najwyższego: z dnia 13 lipca 2005 roku, I CK 832/04, Biul. SN 2005/11/ 13 oraz z dnia 3 lutego 2006 roku, I CK 297/05, Biul. SN 2006/5-6/12). Dokonując oceny rzetelności określonego postanowienia umowy konsumenckiej należy zawsze rozważyć indywidualnie rozkład obciążeń, kosztów i ryzyka, jaki wiąże się z przyjętymi rozwiązaniami oraz zbadać jak wyglądałyby prawa lub obowiązki konsumenta w sytuacji, w której postanowienie to nie zostałoby zastrzeżone, pamiętając jednocześnie podczas dokonywania kontroli o tym, że każdorazowo istotny jest charakter stosunku prawnego regulowanego umową, który w konkretnej sytuacji może usprawiedliwiać zastosowaną konstrukcję i odejście do typowych reguł wyznaczonych przepisami dyspozytywnymi.

Reasumując Sąd doszedł do przekonania, że mimo, iż pozwaną łączył z powodem stosunek zobowiązaniowy o charakterze dobrowolnym, to jednak niedopuszczalną jest sytuacja, kiedy jedna ze stron wykorzystując swoją pozycję profesjonalisty, kształtuje wzorzec umowny w taki sposób, że wprowadza do niego konstrukcję prawną, która prowadzi do pokrzywdzenia jednej ze stron stosunku prawnego, w tym wypadku konsumenta. W niniejszej sprawie pożyczkodawca arbitralnie narzucił pozwanej sporną opłatę, której wysokość nie znajdują racjonalnego uzasadnienia, kierując się w tej sferze wyłącznie własnym partykularnym interesem. Tego typu praktyki polegające na czerpaniu dodatkowych profitów zasługują na szczególne potępienie, zwłaszcza, gdy sięgają po nie podmioty działające na rynku finansowym. Natomiast w zakresie opłat przygotowawczej i dodatkowej opłaty przygotowawczej wyjaśnić należy, iż przepisy prawa nie zabraniają stronom umowy pożyczki oznaczenia w jej treści opłat przygotowawczych, która obok odsetek stanowi wynagrodzenie dla pożyczkodawcy z tytułu udostępnienia pożyczkobiorcy środków finansowych. W niniejszej sprawie wysokość ustalonych opłat nie może być uznana za wygórowaną, dlatego też Sąd przyjął, iż postanowienia umowne je przewidujące są dla stron wiążące.

Prowadząc dalej rozważania w przedmiotowej sprawie należy przypomnieć, że na podstawie zawartego pomiędzy stronami w dniu 20 lutego 2015 r. aneksu do umowy o pożyczkę gotówkową nr (...), Z. K. zobowiązała się do spłaty na rzecz (...) S.A. w B. kwoty 1.980 zł w tygodniowych ratach po 25 zł począwszy od 27 lutego 2015 r. Ponieważ w piśmie z dnia 29 sierpnia 2017 r. strona powodowa wyjaśniła, że na dochodzoną kwotę należności głównej (2.030,68 zł) składa się 1.318,78 zł tytułem kapitału, 82 zł tytułem odsetek i 629,90 zł tytułem opłaty za obsługę pożyczki w domu, należało przyjąć, że na wskazaną w aneksie z dnia 20 lutego 2015 r. tytułem zobowiązania pozwanej kwotę 1.980 zł., składa się kwota 31,32 zł tytułem skapitalizowanych odsetek umownych (1.980 zł- 1.318,78 zł (tytułem należności głównej)- 629,90 zł (tytułem opłaty za obsługę pożyczki w domu)= 31,32 zł). Skoro postanowienia umowy pożyczki łączącej strony dotyczące opłaty za obsługę pożyczki w domu zostały uznane za niedozwolenie postanowienia umowne, a w konsekwencji niewiążące pozwanej, zobowiązanie pozwanej określone na podstawie aneksu z dnia 20 lutego 2015 r. wynosi 1.350,10 zł (1.318,78 zł (tytułem należności głównej) +31,32 zł (tytułem skapitalizowanych odsetek umownych)). Ponieważ zgodnie z powołanym aneksem Z. K. zobowiązała się do zapłaty zadłużenia w tygodniowych ratach po 25 zł, począwszy od 20 lutego 2015 r., kwota 1.350,10 zł podlegałaby spłacie w 54 ratach, przy czym 53 raty po 25 zł, a ostatnia 54 rata w wysokości 25,10 zł. Zgodnie z pkt 35 umowy w przypadku opóźnienia pożyczkobiorcy w spłacie raty pożyczki lub w spłacie pozostałego do spłaty zobowiązania wynikającego z umowy pożyczkodawca był uprawniony do naliczenia i dochodzenia od pożyczkobiorcy odsetek maksymalnych za każdy dzień opóźnienia

w spłacie zobowiązania, które w stosunku rocznym wynoszą czterokrotność wysokości stopy kredytu lombardowego NBP. Dlatego też stronie powodowej przysługują skapitalizowane odsetki umowne za okres od dnia 28 lutego 2015 r. do dnia 22 grudnia 2016 r. w wysokości 177,19 zł, których prawidłowe wyliczenie strona powodowa przedstawiła w znajdującym się na kratach 25- 26 wyliczeniu wartości zobowiązania dłużnika. W pozostałym zakresie Sąd oddalił powództwo.

Podkreślić należy, że strona powodowa miała prawo, oprócz żądania należności głównej, żądać za czas opóźnienia odsetek w umówionej wysokości, jako że zgodnie z treścią przepisu art. 481 § 1 k.c., jeżeli dłużnik opóźnia się ze spełnieniem świadczenia pieniężnego, wierzyciel może żądać odsetek za czas opóźnienia, chociażby nie poniósł żadnej szkody i chociażby opóźnienie było następstwem okoliczności, za które dłużnik nie ponosi odpowiedzialności, przy czym dłużnik jest w opóźnieniu jeżeli nie spełnia świadczenia w określonym terminie. Jeżeli zaś stopa odsetek za opóźnienie nie była z góry oznaczona, należą się odsetki ustawowe; jednakże gdy wierzytelność jest oprocentowana według stopy wyższej niż stopa ustawowa, wierzyciel może żądać odsetek za opóźnienie według tej wyższej stopy (art. 481 § 2 k.c.). Dlatego też Sąd zasądził kwotę 1.527,29 zł, zgodnie z żądaniem pozwu, wraz z ustawowymi odsetkami za opóźnienie od dnia 27 grudnia 2016 r. (data wniesienia pozwu) do dnia zapłaty.

O obowiązku zwrotu kosztów procesu Sąd orzekł zgodnie z zasadą odpowiedzialności stron za wynik sprawy, na podstawie art. 98 k.p.c. w zw. z art. 100 k.p.c. Strona powodowa wygrała proces w 68 %, a zatem należy się jej od pozwanej zwrot kosztów procesu w takiej wysokości.

Koszty poniesione przez powoda wyniosły łącznie 1.017 zł i obejmowały: opłatę sądową od pozwu – 100 zł, opłatę skarbową od pełnomocnictwa – 17 zł oraz koszty zastępstwa pełnomocnika w kwocie 900 zł – § 2 pkt 3 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 22 października 2015 roku w sprawie opłat za czynności radców prawnych.

Z kolei koszty poniesione przez pozwaną wyniosły łącznie 934 zł i obejmowały: dwie opłaty skarbowe od pełnomocnictwa w kwocie 34 zł oraz koszty zastępstwa adwokata w kwocie 900 zł – § 2 pkt 3 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 22 października 2015 roku w sprawie opłat za czynności adwokackie.

Całość poniesionych przez strony kosztów procesu wyniosła zatem 1.951 zł. Powód wygrał spór w 68 %, a przegrał w 32 %. Powód winien zatem ponieść z tytułu kosztów procesu kwotę 624,32 zł (32 % kwoty ogólnej), a pozwana 1.326,68 zł (32 % kwoty ogólnej).

Mając na uwadze powyższe należało zasądzić od pozwanej na rzecz powoda kwotę 392,68 zł, stanowiącą różnicę pomiędzy kosztami faktycznie poniesionymi a kosztami, które strona powodowa powinna ponieść (1.017 zł- 624,32 zł= 392,68 zł).

Z tych względów orzeczono, jak w sentencji.